

naturali pono, esse Deum ab omni concretione liberum, ac spiritum, eumque excellentissimum, cuius adeo actiones ad intelligentiam maxime spectent ac voluntatem. In quo cum actiones nostri animi cum diuinis genere conueniant, peropportune, quicquid in istis perfecti reperimus, ad Deum conferemus. Sed subit mentem infinitae Dei praestantiae recordatio, quae, procul abesse omnem labem, quicquid vero perfecti in aliis rebus insit, excelso quodam modo Deo tribuere, iubet. Quod si ex nostrae mentis actione atque agitatione volumus vitae diuinae rationem explicare, opus erit ante omnia, animum ad cogitandos fines, quibus animus noster terminatur, instituere, eosque separare, ut diuini quid existat. Primum quidem, quamquam admirabilis est animi nostri celeritas, ac *perceptionum campus*, quem WOLFIVS nominat, latissime patet, attamen tantum abest, ut nostra cogitandi vis ad omnia, quae cogitari possint, pertingat, ut paucissima simul cogitet, et ad illa, quae non cogitet, relata, in sola *potentia* subsistat. Tum vero alia distincte, alia confuse, alia obscure cogitat, neque ea, quae in qualibet idea latent, figillatim semper comprehendit. Denique cum ab vna cogitatione ad aliam delabitur, fieri non potest, quin per hanc idearum successionem mirum quantum mutetur. Iam vero propone tibi naturam perpetua omnium rerum intelligentia praeditam, et habebis Deum cum maxime viuum, cuius ea cogitandi vis sit, quae, nullibi impedita aut quocumque modo interrupta, quaeuis semper peruideat. Habebis Deum, distinctissima cognitione praestantem, cuius scientiam in ideis euoluendis nulla possit notio partium fugere. Habebis denique mentem, ab omni mutatione liberam, ac semper eandem. At hic profecto in difficili loco versantur, qui de actionibus Dei ita volunt exponere, ut omnem mutationis suspicionem procul amoliantur. Actio enim, nulla mutatione adiuncta, fugere alioquin intelligentiae nostrae vim atque notionem videtur. Sed simul atque perfectissimae agitationis formam animo comprehenderis, ratione mutationis sublata, ipsa mutatio euanescet. Nam si animus noster per eam, quae in ipso exercetur, agitationem mutatur, iccirco fit, quod, quae alias cogitare tantum potuit, ea nunc vere cogitat, atque relicta priori cogitatione aliam amplectitur, aut, ne a solemni loquendi formula discedam, *a potentia ad actum transit*. Eiusmodi vero idearum continuationem qui potes in natura omnia simul cogitante fingere. Atque ita existit illustris quaedam, et augusta vitae diuinae

diuinae